

9.11.2005

Kj/Kkansl/AVA

Kaupunginhallitus

Kaupunginkanslian kirjaamo
PL 1
00099 Helsingin kaupunki

Khs dnro	2005-2268/024
Stn dnro	
Saap./Anl.	11-11-2005

Asia: Lausuntopyyntö kunta- ja palvelurakennemuutoshankkeesta:

Kaupunginhallitus pyytää läheteellään; Khs 2005-2268/024 (Sosvn Dnro 05-537/o24) sosiaalivirastolta lausuntoa kunta- ja palvelurakennemuutoshankkeen aluevaiheen ensimmäisen vaiheen raportointia varten. Tässä vaiheessa pyydetään lausuntoa ainoastaan kuntien ja valtion tehtäväjaon osalta materiaaliosion II liitteenä 4 olevaa luetteloa ja siinä ehdotettuja tehtäviä sosiaaliviraston näkökulmasta. Määräaika 9.11.05.

Lausuntopyynnössä pyydetään lisäksi lyhyt kuvaus sosiaaliviraston kaikista tärkeimmistä kunta- ja palvelurakenteisiin liittyvistä suunnitelmista, jotka on viimeisten vuosien aikana tehty.

Aluevaiheen materiaalit III e liitteessä 4 mainitaan seuraavia julkisuudessa esitetyjä ehdotuksia tehtävien siirroista kunnilta valtiolle:

2. Sosiaalitoimi

- Holhoustoimi
- Kunnallisen toimeentulotuen normitetun osuuden siirto Kansneläkelaitokselle ja valtion rahoitusvastuulle
- Elatustuki (Kelalle)
- Tuomitsematta jätettyjen väkivaltarikollisten eristämisen- ja hoitovastuu

YLEINEN KANNANOTTO

Sosiaaliviraston kanta kunnan ja valtion tehtäväjako on se, että ne toiminnot, joissa on kysymys normitettujen taloudellisten etuuksien myöntämisestä asukkaille ja asiakkaille voitaisiin siirtää Kelalle/valtiolle. Toiminnot, joissa on kysymys henkilökohtaisesta työskentelystä asiakkaiden ja asukkaiden kanssa sekä lähiyhteisöjen tukemisesta, kuuluvat kunnan tehtäviin.

Seuraavassa otetaan tarkemmin kantaa "liitteessä 4" mainittuihin ehdotuksiin tehtävien siirroista kunnilta valtiolle.

Osoite	Adress	Puhelin	Telefon	Telefax
PL 7001, 00099 HELSINGIN KAUPUNKI Toinen linja 4 A 00530 Helsinki	PB 7001, HELSINGFORS STAD Andra linjen 4 A 00530 Helsingfors	09-310 4011	09-310 4011	09-310 43717

9.11.2005

HOLHOUSTOIMI

Sosiaalivirasto suhtautuu myönteisesti holhoustoimen siirtämiseen valtiolle.

KUNNALLINEN TOIMEENTULOTUKI (NORMITETTU OSUUS)

Toimeentulotukea myönnetään pääsääntöisesti aikuisten palvelujen vastuualueella. Sosiaaliturvatyössä on noin 240 työntekijää. Varsinainen toimeentulotuki voidaan katsoa tarkoittavan normiin perustuvaksi toimeentulotueksi. Vuodelle 2005 on budjetoitu varsinaiseen toimeentulotukeen 76,5 miljoonaa ja vuonna 2004 sitä kului 82,7 miljoonaa euroa.

Helsingissä on erotettu sosiaaliturvatyö ja sosiaalinen muutostyö omiin työryhmiinsä. Pääsääntöisesti sosiaaliturvatyössä myönnetään toimeentulotukea ja tehdään palvelutarpeen arviointia, kun taas sosiaalisessa muutostyössä tehdään kuntouttavaa sosiaalityötä ja tarvittaessa myönnetään ennalta ehkäisevää toimeentulotukea. Sosiaaliturvatyöhön on sisällytetty erillisenä toimintana myös uusien asiakkaiden vastaanotto. Sosiaaliturvatyön työryhmissä on etuuskäsittelijöitä, sosiaalityöntekijöitä ja sosiaaliohjaajia ja sosiaalisessa muutostyössä sosiaalityöntekijöitä ja sosiaaliohjaajia. Etuuskäsittelijät tekevät päätökset toimeentulotuen perusosasta, ja harkinnanvaraisesta toimeentulotuesta päättävät sosiaalityöntekijät tai sosiaaliohjaajat. Näin ollen Helsingissä toimii jo sosiaaliviraston sisällä oma "pienoiskela".

Toimeentulotuen normitettavan osan siirtoa Kelaan ei voida nähdä yksinomaan kielteisenä tai myönteisenä asiana. Uudistus antaa toisaalta mahdollisuuksia ja toisaalta uhkakuvia toiminnalle ja asiakkaiden hyvinvoinnille.

Mahdollisuudet

Uudistus loisi uuden mahdollisuuden yksinkertaistaa ja tehostaa toimeentuloturva-järjestelmää. Kun asumistuki, työttömyyspäiväraha ja toimeentulotuki maksetaan samalta luukulta, niin samalla tulee ajankohtaiseksi yksinkertaistaa perusturvan myöntämistä.

Uhat

Siirto Kelalle ei mahdollistaisi yhden lukuun periaatetta, vaan asiakas joutuisi hakemaan harkinnanvaraisen ja ehkäisevän toimeentulotuen toisesta virastosta. Niin ikään asiakas joutuisi tulemaan Kelasta sosiaalivirastoon muun sosiaalisen syyn vuoksi sekä aktivointitoimenpiteisiin. Työmarkkinatuen muuttuminen vastikkeelliseksi pitkäaikaistyöttömien osalta jättäisi alle 500 päivää työttömänä olleet eräällä tavalla sosiaalityöhön nähden väliinpuotajiksi.

Osoite	Adress	Puhelin	Telefon	Telefax
PL 7001, 00099 HELSINGIN KAUPUNKI Toinen linja 4 A 00530 Helsinki	PB 7001, HELSINGFORS STAD Andra linjen 4 A 00530 Helsingfors	09-310 4011	09-310 4011	09-310 43717

9.11.2005

Epäselvää on, miten erotetaan normitettava osa ja harkinnanvarainen toimeentulotuki selkeästi toisistaan. Tätä jakoa tulisi laissa ja asetuksessa selkeyttää, jos laskennallinen osuus siirrettäisiin Kelaan.

Sosiaalivirasto suhtautuu myönteisesti pitkällä tähtäyksellä kunnallisen toimeentulotuen normitetun osuuden siirtoon Kansaneläkelaitokselle ja valtion rahoitusvastuulle. Arviointia vaikeuttaa meneillään oleva työmarkkinatuen uudistus. On hyvä katsoa, mitkä uudistuksen vaikutukset ovat sekä kunnan että asiakkaan näkökulmasta.

ELATUSTUKI

Tukitoimi on tarkoitettu lapselle, jonka elatuksesta muualla asuva vanhempi ei huolehdi maksukyvyttömyyden tai maksun laiminlyönnin vuoksi tai jonka isyyttä ei ole vahvistettu. Tavoitteena on lapsen turvattu elatus. Elatustukea maksetaan lapselle 18-vuotiaaksi saakka. Elatusturvaa hoidetaan sosiaaliviraston lapsiperheiden vastualueella. Elatusturvaa hoitaa tällä hetkellä 34 työntekijää. Vuonna 2005 elatustukeen on budjetoitu 16,6 miljoonaa euroa ja vuonna 2004 elatustukeen kului 17,0 miljoonaa euroa.

Kysymyksessä tarkoitettaneen koko elatusturva-asioiden siirtoa Kelalle. Elatustuen maksatusta ei voi erottaa elatusapujen perinnästä.

Siirron hyvänä puolena olisi muun muassa, että koko maassa olisi yhteinen ATK-järjestelmä ja että kuntien välisistä tilityksistä päästäisiin eroon. Elatusturvassa 30 % työajasta menee elatustukiasioihin (myöntäminen, maksatus, liikaa saadun takaisinperintä) ja 70 % elatusapujen perintään. Perintä pitää sisälleen mm. maksukehotukset, maksuohjelmasta sopimiset, ulosottoperintään lähettämiset, rajoittamiset sekä velkajärjestely-, perinnönjako- ja muutoksenhakuasioita. Melko suuri asiakokonaisuus on myös vapautusten myöntäminen maksukyvyttömyyden perusteella.

Läheisesti asiaan liittyy myös elatusapujen muuttaminen maksukykyä vastaavaksi sopimus- tai oikeusteitse. Tehtäviin liittyy sosiaalityön kaltaista sovittelua ja kohtuuharkintaa.

Erityisesti ulkomaan perinnän keskittäminen koko maan osalta olisi sen vaatiman erityisosaamisen vuoksi perusteltua. Hakemuksia voisi ottaa vastaan mikä tahansa Kelan toimipiste, mutta päätöksenteko ja perintä olisi syytä keskittää melko harvoihin toimipisteisiin. Lisäksi elatusturvalainsäädäntö olisi syytä muutenkin uudistaa.

Sosiaalivirasto suhtautuu myönteisesti elatustuen siirtämiseen valtiolle.

Osoite	Adress	Puhelin	Telefon	Telefax
PL 7001, 00099 HELSINGIN KAUPUNKI Toinen linja 4 A 00530 Helsinki	PB 7001, HELSINGFORS STAD Andra linjen 4 A 00530 Helsingfors	09-310 4011	09-310 4011	09-310 43717

9.11.2005

TUOMITSEMATTA JÄTETTYJEN VÄKIVALTARIKOLLISTEN ERISTÄMIS- JA HOITOVASTUUN

Sosiaalivirastolla ei ole asiantuntemusta ottaa kantaa tuomitsematta jätettyjen väkivaltarikollisten asiaan. Se kuuluu terveydenhuollon toimialaan.

MUUTA

Sosiaaliviraston mielestä tulisi tutkia mahdollisuuksia siirtää myös omaishoidon tuen maksatus Kelalle. Rahoitusvastuu siirtyisi myös valtiolle. Vammaisten, kehitysvammaisten ja vanhusten omaishoidontukeen kului vuonna 2004 määrärahoja yhteensä 10,2 miljoonaa euroa. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskusten tulisi olla myös suoraan valtion toteuttamaa toimintaa, koska rahoitusvastuu on valtiolla. Lisäksi valtiolle tulisi siirtää vammaishuollossa erityiskorvattavat asiat, joita maksetaan vammaisuuteen liittyen tietyn hoidon perusteella. Lisäksi valtion tulisi ottaa suurempi vastuu erityisryhmistä ja osaamisen turvaamisesta (esim. erittäin harvinaiset sairaudet).

KUNTA- JA PALVELURAKENTEISIIN LIITTYVÄT SUUNNITELMAT

Sosiaalitoimessa valmistellaan tällä hetkellä sosiaalitoimen palvelustrategiaa, jonka yhteydessä käsitellään kunta- ja palvelurakennemuutosten ja pääkaupunkiseudun neuvottelukunnan hankkeiden vaikutuksia palvelurakenteeseen.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Raii Metsälä
vs. sosiaalijohtaja

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Kim Aarva
strategiapäällikkö